

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Νόμιμη μετακίνηση/εγκατάσταση στο εξωτερικό με παιδιά Νόμιμη μετακίνηση/εγκατάσταση στο εξωτερικό με παιδιά

Πολωνία

1 Κάτω υπό ποιες περιπτώσεις μπορεί ο ένας γονέας να μετακινήσει νομίμως το παιδί σε άλλο κράτος χωρίς την έγκριση του άλλου γονέα;

Κατ' αρχήν, η γονική μέριμνα ασκείται από κοινού από τους δύο γονείς. Αυτό προκύπτει από το άρθρο 97 παράγραφος 2 του πολωνικού κώδικα οικογενειακού δικαίου και δικαίου κηδεμονίας (*kodeks rodzinny i opiekuńczy*), σύμφωνα με τον οποίο οι γονείς αποφασίζουν από κοινού για τα ουσιώδη θέματα που αφορούν το παιδί και, εάν δεν καταφέρουν να καταλήξουν σε συμφωνία, τα εν λόγω θέματα αποφασίζονται από δικαστήριο κηδεμονίας (*sąd opiekuńczy*). Κάθε γονέας αποφασίζει ανεξάρτητα, χωρίς να χρειάζεται να διαβουλευτεί με τον άλλο γονέα και να λάβει τη συναίνεσή του, μόνον για λιγότερο σημαντικά θέματα που αφορούν το παιδί. Στην πολωνική νομολογία, η μετακίνηση παιδιού στο εξωτερικό, είτε μόνιμα είτε προσωρινά, ακόμα και για διακοπές, θεωρείται ουσιώδες θέμα.

Βάσει του άρθρου 97 παράγραφος 2 του κώδικα οικογενειακού δικαίου και δικαίου κηδεμονίας, γονέας μπορεί να μετακινήσει παιδί στο εξωτερικό χωρίς τη συγκατάθεση του άλλου γονέα μόνον εάν:

- α) από τον άλλο γονέα έχει αφαιρεθεί το δικαίωμα γονικής μέριμνας για το παιδί με απόφαση πολωνικού δικαστηρίου (άρθρο 111 του του κώδικα οικογενειακού δικαίου και δικαίου κηδεμονίας)
- β) η γονική μέριμνα του άλλου γονέα έχει ανασταλεί με απόφαση πολωνικού δικαστηρίου (άρθρο 110 του του κώδικα οικογενειακού δικαίου και δικαίου κηδεμονίας)
- γ) ο άλλος γονέας έχει περιορισμένο δικαίωμα γονικής μέριμνας για το παιδί (άρθρο 109 του του κώδικα οικογενειακού δικαίου και δικαίου κηδεμονίας). Το δικαστήριο αποφασίζει τον τρόπο περιορισμού της γονικής μέριμνας εφαρμόζοντας τα μέτρα που θα προστατεύσουν καλύτερα την ευημερία του παιδιού. Ιδίως, από τον γονέα του οποίου η γονική μέριμνα έχει περιοριστεί, μπορεί να έχει αφαιρεθεί το δικαίωμα να συναποφασίζει για τα ουσιώδη θέματα που αφορούν το παιδί ή για ορισμένα από τα θέματα αυτά. Αν έχει αφαιρεθεί από γονέα το δικαίωμα να συναποφασίζει τον τόπο συνήθους διαμονής του παιδιού με τέτοια απόφαση, ο εν λόγω γονέας δεν μπορεί να αντιπαχθεί σε τυχόν μεταβολή της συνήθους διαμονής του παιδιού από την Πολωνία στο εξωτερικό δ) τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των γονέων έναντι του παιδιού μπορούν να τροποποιηθούν κατόπιν απόφασης που εκδόθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας για την έκδοση διαζυγίου (άρθρο 58 παράγραφοι 1 και 1α του κώδικα οικογενειακού δικαίου και δικαίου κηδεμονίας), ακύρωσης του γάμου (άρθρο 58 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 21 του κώδικα οικογενειακού δικαίου και δικαίου κηδεμονίας) ή δικαστικού χωρισμού (άρθρο 61 3 παράγραφος 1) του κώδικα οικογενειακού δικαίου και δικαίου κηδεμονίας). Το ίδιο ισχύει και για τις αποφάσεις που εκδίδονται σε διαδικασίες που αφορούν την πατρότητα (άρθρο 93 παράγραφος 2 του κώδικα οικογενειακού δικαίου και δικαίου κηδεμονίας), σε διαδικασίες τροποποίησης απόφασης σχετικά με τη γονική μέριμνα και τον τρόπο άσκησης της που έχει εκδοθεί στο πλαίσιο διαδικασίας διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού, ακύρωσης του γάμου ή θεμελίωσης της πατρότητας (άρθρο 106 του κώδικα οικογενειακού δικαίου και δικαίου κηδεμονίας) και σε διαδικασίες για την ανάθεση της άσκησης της γονικής μέριμνας στον έναν από τους δύο γονείς στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αυτοί δεν ζουν μαζί (άρθρο 107 παράγραφοι 1 και 2 του κώδικα οικογενειακού δικαίου και δικαίου κηδεμονίας). Ειδικότερα, στις περιπτώσεις αυτές, το δικαστήριο μπορεί να αναθέσει την άσκηση της γονικής μέριμνας στον ένα γονέα, περιορίζοντας τα δικαιώματα του άλλου γονέα σε συγκεκριμένες υποχρεώσεις και δικαιώματα έναντι του παιδιού. Εάν το δικαστήριο που εξέδωσε το διαζύγιο αναθέσει την άσκηση της γονικής μέριμνας στον ένα γονέα και περιορίσει τα δικαιώματα γονικής μέριμνας του άλλου γονέα, τότε, παρόλο που μια τέτοια απόφαση δεν αφαιρεί από τον άλλο γονέα τη γονική μέριμνα για το παιδί, ο εν λόγω γονέας δικαιούται να ασκεί τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μόνο στον βαθμό που του επιτρέπει η απόφαση του δικαστηρίου. Εάν το δικαστήριο δεν παράσχει στον άλλο γονέα το δικαίωμα να συναποφασίζει σχετικά με τον τόπο διαμονής του παιδιού, τότε ο γονέας στον οποίο έχει ανατεθεί η άσκηση της γονικής μέριμνας αποφασίζει μόνος του για τον τόπο διαμονής του παιδιού (βλ., ωστόσο, το σημείο 2).
- ε) από τον άλλο γονέα έχει αφαιρεθεί το δικαίωμα να συναποφασίζει σχετικά με αλλαγές στον τόπο διαμονής του παιδιού με απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου η οποία έχει αναγνωριστεί στην Πολωνία.

2 Κάτω από ποιες προϋποθέσεις είναι απαραίτητη η συναίνεση του άλλου γονέα για τη μετακίνηση του παιδιού σε άλλο κράτος;

Η συναίνεση του άλλου γονέα είναι απαραίτητη σε όλες τις περιπτώσεις που δεν αναφέρονται στο προηγούμενο σημείο, δηλαδή στις περιπτώσεις όπου ο γονέας έχει πλήρη γονική μέριμνα ή που το δικαίωμά του γονικής μέριμνας έχει μεν περιοριστεί αλλά δεν του έχει αφαιρεθεί το δικαίωμα να συναποφασίζει σχετικά με τον τόπο διαμονής του παιδιού. Η πολωνική νομολογία προχωρεί ακόμη περισσότερο στο πλαίσιο αυτό. Όπως εξήγησε το Ανώτατο Δικαστήριο (*Sąd Najwyższy*) στην απόφασή του της 10ης Νοεμβρίου 1971 στην υπόθεση III CZP 69/71, *προκειμένου ένας ανήλικος να μεταβεί μόνιμα στο εξωτερικό με έναν από τους γονείς του στον οποίο ανατέθηκε η άσκηση της γονικής μέριμνας στο πλαίσιο της διαδικασίας διαζυγίου, απαιτείται η συναίνεση του δικαστηρίου κηδεμονίας εάν ο άλλος γονέας, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την επίβλεψη της ανατροφής του παιδιού, δεν έχει υποβάλει δήλωση συγκατάθεσης για την αναχώρηση του παιδιού*. Έτσι, υπό το πρίσμα της εν λόγω απόφασης, αν το δικαστήριο δεν έχει παράσχει στον άλλο γονέα, για παράδειγμα σε διαδικασία διαζυγίου, το δικαίωμα συναπόφασης σχετικά με τον τόπο της συνήθους διαμονής του παιδιού, ο εν λόγω γονέας μπορεί να ζητήσει την επιστροφή του παιδιού εάν δεν είναι σε θέση να ασκήσει το δικαίωμά του προσωπικής επικοινωνίας με το παιδί. Στην απόφασή του της 6ης Μαρτίου 1985 στην υπόθεση III CRN 19/85, το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι, *δεδομένου ότι το ταξίδι παιδιού στο εξωτερικό για διακοπές θεωρείται ουσιώδες ζήτημα, απαιτείται η συμφωνία αμφοτέρων των γονέων που ασκούν τη γονική μέριμνα ή, όταν δεν επιτυγχάνεται τέτοια συμφωνία, η έκδοση απόφασης από το δικαστήριο κηδεμονίας*.

3 Σε περίπτωση που ο άλλος γονέας δεν συναινεί στη μετακίνηση του παιδιού σε άλλο κράτος, παρόλο που είναι απαραίτητο, πώς μπορεί το παιδί να μετακινηθεί νομίμως σε άλλο κράτος;

Στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει να υποβληθεί αίτηση στο δικαστήριο κηδεμονίας στην Πολωνία για την έκδοση απόφασης που θα υποκαταστήσει την ελλείπουσα συναίνεση για τη μετακίνηση του παιδιού στο εξωτερικό.

Αίτηση για την έκδοση τέτοιας απόφασης μπορεί να υποβάλει γονέας από τον οποίο δεν έχει αφαιρεθεί ή ανασταλεί το δικαίωμα γονικής μέριμνας. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί από τον ίδιο τον αιτούντα: στις περιπτώσεις αυτές, η πολωνική νομοθεσία δεν απαιτεί εκπροσώπηση από δικηγόρο ενώπιον του δικαστηρίου. Το δικαστήριο που είναι καθ' ύλην αρμόδιο να εξετάζει τις εν λόγω αιτήσεις είναι το επαρχιακό δικαστήριο (*sąd rejonowy*) (τμήμα οικογενειακού δικαίου και ανηλίκων) ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ενώ το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου όπου κατοικεί ή διαμένει το παιδί.

4 Ισχύουν οι ίδιοι κανόνες για την προσωρινή μετακίνηση (π.χ. διακοπές, υγειονομική περίθαλψη) και τη μόνιμη μετακίνηση; Κατά περίπτωση, σας παρακαλούμε να υποβάλετε τα σχετικά έντυπα συναίνεσης.

Όπως προαναφέρθηκε, για τη μετακίνηση παιδιού στο εξωτερικό για μικρό χρονικό διάστημα, απαιτείται η συναίνεση του άλλου γονέα.

Έντυπα συναίνεσης για τη μετακίνηση παιδιού στο εξωτερικό (είτε μόνιμα είτε προσωρινά) δεν χρησιμοποιούνται στην Πολωνία. Επομένως, η συναίνεση μπορεί να δοθεί σε οποιαδήποτε μορφή. Ωστόσο, κρίνεται σκόπιμο να λαμβάνεται γραπτή συναίνεση, η οποία θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως αποδεικτικό στοιχείο σε τυχόν διαδικασία για την επιστροφή του παιδιού βάσει της σύμβασης της Χάγης του 1980. Η συνδρομή Πολωνού δικηγόρου, νομικού συμβούλου ή συμβολαιογράφου μπορεί να είναι χρήσιμη για τη σύνταξη της εν λόγω συναίνεσης.

Τελευταία επικαιροποίηση: 29/12/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.